

Kommunstyrelsen
Dnr.: 16KS51
Datum: 2016-04-19

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm/
ku.remissvar@regeringskanliet.se

Yttrande över betänkandet SOU 2016:5 Låt fler forma framtiden

(Dnr Ku2016/00088/D)

Allmänt

I betänkandets olika kapitel redovisas en mängd tankar och idéer som riktar sig till olika aktörer men som i sig inte direkt innebär några förändringar i lagar eller på annat sätt kräver beslut av riksdagen. Vi instämmer i många av de bedömningar som görs, men kommer i yttrandet främst behandla de förslag som lämnas.

Nytt mål för demokratipolitiken (kapitel 3)

Utredningens förslag

Utredningen föreslår att en ny målsättning för demokratipolitiken ska antas. Målsättningen ska vara en hållbar demokrati som kännetecknas av delaktighet och jämlikt inflytande.

Dessutom föreslår utredningen att en ny maktutredning ska tillsättas för att sammanställa kunskap om hur maktförhållandena i det svenska samhället har förändrats och för att ge en analys om hur pågående samhällsförändringar kan påverka maktförhållandena på sikt.

Ställningstagande

Vi tycker målsättningen är bra på det sätt den formulerats och håller med om att det skulle vara av värde att låta en utredning titta närmare på hur samhällsförändringar påverkar maktförhållandena.

Argument

Det är bra att frågor om hur demokratin fungerar lyfts fram och diskuteras. Det är viktigt att utveckla formerna för verkligt inflytande för alla grupper i samhället. Detta för att alla ska omfatta demokratin som princip och tycka att den är värdefull i en tid då den ifrågasätts av en del grupper.

Villkoren för förtroendevalda (kapitel 8)

Utredningens förslag

Utredningen lämnar förslag som rör förtroendevaldas möjligheter att behålla sitt uppdrag efter flytt från kommunen, fullmäktiges skyldighet att verka för att den förtroendevalda ska kunna utöva sina uppdrag under trygga och säkra former och att en förtroendevald ska kunna vara ledig från sitt uppdrag vid sjuk- eller föräldraledighet.

Förslagen gällande förtroendevaldas möjlighet att behålla sina uppdrag trots flytt från kommunen innebär endast mindre förändringar jämfört med nuvarande regler. Kommunfullmäktige kan enligt gällande regler medge att förtroendevald som valts av kommunfullmäktige men flyttat från kommunen får behålla sitt uppdrag mandatperioden ut. Utredningen föreslår nu att det på samma sätt ska vara möjligt att låta kommunfullmäktigeledamöter som flyttat från kommunen att behålla sina uppdrag under resten av mandatperioden.

Ställningstagande

Vi instämmer i förslagen.

Argument

Förslagen som innebär några mindre justeringar i kommunallagen som vart och ett på sitt sätt kan bidra till att förbättra villkoren för förtroendevalda.

Den lokala politikens organisering (kapitel 9)

Utredningens förslag

I det här kapitlet lägger utredningen ett förslag om att fullmäktigepresidiet ska kunna fatta beslut om att en allmänpolitisk debatt ska hållas utan samband med annan handläggning.

Ställningstagande

Vi instämmer i förslaget.

Argument

Förslag som kan bidra till att göra kommunfullmäktige mer intressant är bra. Om debatter kan anordnas enkelt och snabbt om aktuella frågor kommer det säker att öka intresset för kommunfullmäktiges möten.

Medborgardialog och samråd (kapitel 11)

Utredningens förslag

Utredningen har undersökt hur medborgardialog och samråd används i den lokala demokratin.

Utredningen föreslår att det i kommunallagen ska införas en regel om att fullmäktige ska verka för att kommunmedlemmarna ska ha förutsättningar att delta och framföra sina synpunkter inför beslut.

Ställningstagande

Vi instämmer i förslaget.

Argument

Det kan vara bra att markera att kommunfullmäktige har ett uppdrag vad gäller att hitta former för och besluta om hur inflytandet för kommunmedlemmar ska ske.

Det förstärkta folkinitiativet (kapitel 12)

Utredningens förslag

Utredningen har gjort en översyn av det förstärkta folkinitiativet och dess konsekvenser för den lokala demokratin. Utredningen föreslår att kravet på egenhändig underskrift ska tas bort och att det därmed blir möjligt att signera initiativ över internet.

För att möjliggöra detta så föreslår utredningen att en nationell webbsida etableras på vilken det blir möjligt att initiera och underteckna initiativ. Utredningen föreslår också att det i kommunallagen förtydligas hur antalet röstberättigade som krävs för att väcka ett initiativ ska räknas ut.

Ställningstagande

Vi instämmer i förslaget om att förenkla och förtydliga förfarandet. Däremot är vi tveksamma till folkinitiativet som sådant.

Argument

Det är bra att webbsida tillskapas och att reglerna förtydligas.

Däremot kan det finnas anledning att ifrågasätta i om initiativ till folkomröstningar medverkar till att utveckla demokratin. Om resultat av folkomröstningar ställs mot en av partier sammanhållen och långsiktig hållbar politik kan det leda till att den senare förlorar i legitimitet.

Införandet av folkmotion (kapitel 13)

Utredningens förslag

Utredningen föreslår att medborgarförslaget tas bort och ersätts av folkmotion. En folkmotion kan väckas i fullmäktige av minst en procent av de folkbokförda i kommuner och landsting.

Ställningstagande

Vi instämmer i förslaget att avskaffa medborgarförslag och ersätta dem med folkmotioner.

Argument

Vi delar utredningens bedömning att medborgarförslagen bör upphöra och ersättas med något annat. Medborgarförslagen är en möjlighet till kontakt med kommunmedlemmarna, men förslagen rör ofta detaljer som bättre kan hanteras i en förslags- eller klagomålshantering. Medborgarförslag innebär en administrativt krånglig och tidsmässigt utdragen beslutsprocess.

Folkmotioner innebär att fler kommunmedlemmar står bakom och kommer på det sättet att få en större vikt och genomslag i kommunen.

Ungas delaktighet och inflytande (kapitel 14)

Utredningens förslag

Utredningen har gjort en översyn av ungas möjligheter till delaktighet och inflytande i demokratin. Utredningen föreslår att en försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder till 16 år genomförs vid val till kommunfullmäktige 2018 och 2022. Försöksverksamheten ska följas upp av regeringen efter 2022 i särskild ordning.

Ställningstagande

Askersunds kommun instämmer i förslaget under förutsättning att personer som omfattas av ålderssänkningen även är valbara till kommunala/förtroendemannauppdrag samt att utredningen belyser problemet med sänkt rösträttsålder i förhållande till myndighetsåldern.

Argument

Ett försök med sänkt rösträttsålder är ett sätt att sätta fokus på behovet av att unga i ökad utsträckning blir delaktiga och får inflytande.

ASKERSUNDS KOMMUN

Per Eriksson (S)
Kommunstyrelsens ordförande